

A módszerek

DEMOCRACY & PUPPETRY

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

KEDVES OLVASÓ!

Ez a módszertani katalógus a „Demokrácia és bábjáték” című Erasmus+ projektben alkalmazott oktatási módszereket dokumentálja. Ezeket a Zentrum *polis* - Politik Lernen in der Schule választotta ki és tanította meg a partnereknek műhelymunkák keretében. A projekt átfogó koordinációját a bécsi LILARUM bábszínház végezte.

Ezt követően művészek és tanárok négy országban (Ausztriában, Magyarországon, Szerbiában és Szlovéniában) dolgoztak diákokkal, hogy teszteljék, hogyan működnek ezek a módszerek a politikai oktatás és a kulturális oktatás határterületén. A diákok minden országban saját maguk által kidolgozott bábszínházi előadást mutattak be.

A többszintű megközelítés (a politikai neveléssel foglalkozó műhelyek, az „akciókutatási” szakasz és a színházpedagógiai megközelítések) fontosnak bizonyult a siker szempontjából: a jó tartalmi előkészítés a színdarabok témáinak nagyon tudatos kiválasztásához vezetett, a különböző módszertani megközelítések pedig arra ösztönözték a fiatalokat, hogy megszólítva érezzék magukat és bekapcsolódjanak.

Reméljük, hogy ebben a módszertani katalógusban sok ötletet talál saját projektjeihez. A bábu helyett a színház bármely más művészeti ággal helyettesíthető. A politikai nevelés művészeti megközelítései mindenesetre

különösen maradandó élményeket nyújtanak a tanulóknak.

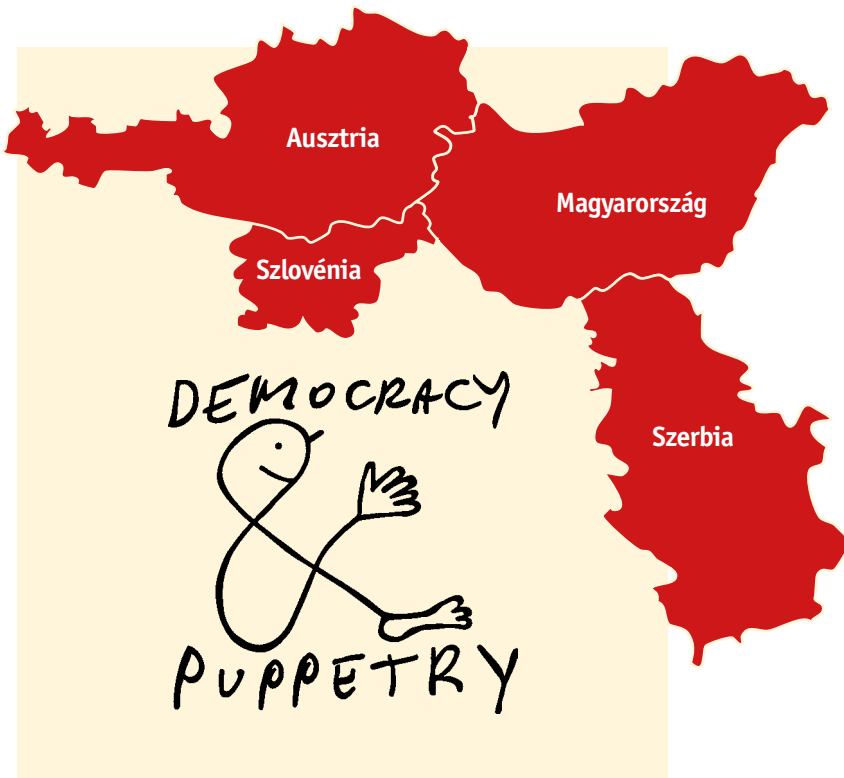
Patricia Hladschik és Andreas Moritz
a „Demokrácia és bábjáték” csapat nevében

A projektről további információk, javaslatok, valamint a nemzeti projektek és bábszínházi előadások gazdagon illusztrált dokumentációja a *polis* aktuell 7/2022-es számában és a továbbiakban olvasható:

> www.democracyandpuppetry.eu

Van kedve a saját projektjeihez, amelyek ötvözik a művészeti és a politikai oktatást?

> www.politik-lernen.at

Projektkoordinátor:
Figurentheater LILARUM

Projektpartner Ausztriában:
Mittelschule Hainburger Straße
Zentrum *polis* – Politik Lernen in der Schule

Projektpartner Magyarországon:
Interplay Hungary
Keleti István Alapfokú Művészeti Iskola és
Művészeti Szakgimnázium

Szlovéniai projektpartner:
Zadruga ZRaven, z.o.o. (Gledališče DELA/
Theater WORKS)
Šolski Center Ravne na Koroškem

Szerbiai projektpartner:
Malo Pozorište „Duško Radović”
Osnovna škola „Ilija Birčanin”

A MÓDSZEREK - A MEDENCE ÉS AZ ÉLMÉNY

KEZDETI MEGFONTOLÁSOK A MÓDSZEREK KIVÁLASZTÁSÁHOZ

- Egy nemzetközi projekt esetében angol nyelvű módszerek alkalmazása ajánlott, amelyek - ha lehetséges - a konzorciumi partnerek nyelvén is rendelkezésre állnak a konzorciumi partnerek nyelvén.
- A módszereknek könnyen adaptálhatónak és a különböző nemzeti kontextusokra átvihetőnek kell lenniük.
- A módszereknek olyan színházpedagógusok számára is megvalósíthatónak kell lenniük, akiknek nincs tapasztalatuk a politikai nevelésben.
- A módszereknek olyan színházpedagógusok számára is megvalósíthatónak kell lenniük, akiknek nincs tapasztalatuk a politikai nevelésben.

GYAKORLATOK A DIÁKOKKAL VALÓ MŰHELYMUNKÁHOZ - A MEGFELELŐNEK ÍTÉLT, BEVÁLT GYŰJTEMÉNYEK KIVÁLASZTÁSA:

COMPASITO – A MANUAL ON HUMAN RIGHTS EDUCATION FOR CHILDREN

Online version: <http://www.eycb.coe.int/compasito/>
Third revised version. Council of Europe, December 2020:
<https://rm.coe.int/compasito-3rd-edition-isbn-8794-0/1680a4d571>

Methods tested in the training:

- Who are I?
- Sailing to a new land
- Take a step forward
- Who should decide?
- What if?
- Puppets tell the story

COMPASS. MANUAL FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION WITH YOUNG PEOPLE

<https://www.coe.int/hu/web/compass/home>

Method tested in the training:

- Take a step forward

BOOKMARKS – A MANUAL FOR COMBATING HATE SPEECH ONLINE THROUGH HUMAN RIGHTS EDUCATION

<https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign/bookmarks-connections>

Methods tested in the training:

- Roots and branches
- Tree of knowledge

Methods that were collected in the project:

REDE – RESILIENCE THROUGH EDUCATION FOR DEMOCRATIC CITIZENSHIP

www.politik-lernen.at/rede_en

Methods tested in the training:

- Arbitrary vote
- What politics is or isn't

CLASSIC METHODS that can be used in a wide variety of contexts and topics:

- Sociometry and constellation work
- Placemat method
- Team-building-exercises that work with students' prior political experiences

ÚTMUTATÓ AZ "AKCIÓKUTATÁSHOZ"

A projekt részeként a gyerekek és fiatalok felkutatták a környezetüket, és ebből merítették a bábszínházi darabok ötleteit. Itt talál néhány impulzust az ilyen akció-kutatási fázisok menetére, amelyek könnyen adaptálhatók.

RÉSZVÉTEL - HOL VAN BELESZÓLÁSOM? A KÖRNYEZETEM FELFEDEZÉSE: HOL KELLENE A GYERMEKEKNEK/FIATALOKNAK NAGYOBB BELESZÓLÁSI JOGKÖRT BIZTOSÍTANI?

Korcsoport: 10 éves és idősebb

- A tanulók kis csoportokban gondolkodnak egy rövid történeten, amely a gyermekek és fiatalok részvételenek vagy távolmaradásának témáját járja körül. Az iskola jó hely erre, de olyan helyek is, ahol a fiatalok szívesen töltik az idejüket (pl. parkok, ifjúsági központok stb.).
- A történet ötletének megfelelően öt-tíz fotót készítenek, amelyekből összeállítható egy képi történet.
- A tanulók a képekhez illeszkedő beszéd- vagy gondolatbuborékokkal, elbeszélő szövegekkel, kreatív elemekkel stb. kollázst készítenek. Ehhez a fényképeket vagy kinyomtatják, vagy a számítógépen szerkesztik.
- Bemutató az osztályban.
- Eligazítás: csoportosítsuk és vitassuk meg, hogy mit kellene tenni az eredményekkel (pl. kiállítás az iskolában vagy az iskola honlapján).

MIT (NEM) SZERETÜNK A KÖZÖSÉGÜNKBEN?

Korcsoport: 8 éves kortól

Időtartam: kb. 2 tanítási egység (beleértve a fényképezést is)

Anyagok: papír, tollak, kítűzőtábla

- A tanulónak legalább egy olyan dolgot kell lefényképezniük, amit szeretnek a közösségben, és egy olyat, amit nem szeretnek.
- Ezeket a fényképeket kinyomtatjuk, és tematikusan elrendezzük az osztályban, poszterekre ragasztjuk és felcímkézzük. A pozitív és a negatív dolgokat is konkrétan meg kell nevezni.
- A plakátokat átadják a közösségi vezetőknek.

ÚTON, MINT KÖZÖSSÉGI NYOMOZÓK

Korcsoport: 11 éves és idősebb

Időtartam: kb. 1 tanítási egység (végrehajtás), 2 tanítási egység (reflexió)

Anyagok: Feljegyzési lap, tollak

- A tanulók közösségi nyomozóként a közösség lakóinak kívánságait és igényeit vizsgálják.
- Kis csoportokra oszlanak.
- Végigjárják a közösséget, és megkérdezik a járókelőket, hogy mit szeretnek a lakóhelyükön, hol látnak problémákat, és mit szeretnének látni.
- A tanulók a válaszaikat egy előre elkészített adatlapra jegyzik fel, amelyet aztán közösen értékelnek.
- Ezt követően a témák bemutatására és megvitatására kerül sor az osztályban. Az eredmények egy projekt alapjául szolgálhatnak.

SAKÉRTŐI INTERJÚ

Korcsoport: 11 éves és idősebb

Időtartam: 1 tanítási egység (végrehajtás)

Anyagok: Felvételi eszközök, kérdőív/interjúvezető.

- A tanulók interjút készítenek a közösségük szereplőivel (pl. polgármesterrel, szociális munkással, gondozóval stb.) egy adott, őket érintő témában.
- Ebből a célból interjúvezetőt vagy kérdőívet dolgoznak ki, és kis csoportokban végzik el az interjút. Az interjút rögzítik, értékelik és közzéteszik, például az iskola újságjában vagy az önkormányzat honlapján.

VÁLOGATOTT VISSZAJELZÉSEK A MÓDSZEREKRŐL

Az egyes országokban a pedagógusok különböző módszereket választottak a korcsoporttól és a feldolgozandó témától függően. A módszerek működésének dokumentálása érdekében úgy döntöttünk, hogy strukturált visszajelzéseket gyűjtünk. Az oktatók minden egyes módszerhez kitöltöttek egy kérdőívet, amelyet minden partner rendelkezésére bocsátottak. Az alábbiakban a reflexiókból talál egy válogatást.

INDULÁS EGY ÚJ FÖLDRE

A gyerekeket izgatottan várta az ötlet, hogy egy lufit repülővé tehetnek, és életkoruknak megfelelő, nagyon okos döntéseket hoztak. Bosszantotta őket, hogy egyre kevesebb tárgy maradt. Ez jó kis vitához vezetett közöttük. Meglepő volt, hogy valós lehetőségnek tartották a külföldre költözést, és hogy nem bánják, ha elhagyják az országot, szüleiket és kulturális gyökereiket.

Kasija: "Tetszett a tevékenység, de én másképp csináltam volna. Most, hogy az egész folyamat véget ért, rájöttem, hogy másképp döntöttem volna."

Marija: "Én is, most már tudom, hogy másképp csináltam volna. Most már tudom, hogy néhány kártyát, amit a legelején kidobtunk, olyan volt, amire valóban szükségünk volt, és helyette megtartottunk néhány felesleges dolgot."

KI DÖNT?

Kört alkottunk, és a dramaturg középen állt. Kérdéseket tett fel, a gyerekeknek, színészeknek és színházpedagógusoknak pedig válaszolniuk kellett. Jó volt, hogy nemcsak a gyerekek, hanem a felnőttek is részt vettek, és elmondhatták és összehasonlíthatták preferenciáikat.

➤ Jó volt látni, hogy a gyerekek és a felnőttek másképp szavaznak. A gyerekek nagyon magabiztosak voltak. Pontosan tudták, mi a jó nekik.

EGY LÉPÉS ELŐRE

A tevékenységet követő beszélgetés fontosabb volt, mint maga a tevékenység, mert a gyerekek rájöttek, hogy az életkörülmények mennyire alakítják és befolyásolják az életüket és a jobb életminőségre vonatkozó lehetőségeiket. Anja: "Most már jobban megértem az embereket, és jobban megértem mások körülményeit."

Kezdetben nehezen tudtak karaktereket kialakítani a feladatokhoz, és nehezen tudtak igazán bekapcsolódni. Egy kis türelemmel végül nagyon jól sikerültek.

Ezt a gyakorlatot egyszerre 35 gyerekkel végeztük el. Túl sok volt, néhányuknak ugyanazzal az élettörténettel kellett rendelkezniük, és ugyanabba a helyzetbe kerültek.

PLACEMAT MÓDSZER

Ez jól működött, mivel a gyerekek már ismerkedtek a feladattípussal. A gyerekeknek ez a fajta tevékenység nem tetszett annyira, mivel jobban kedvelik a több mozgást és aktivitást tartalmazó tevékenységeket. Mindazonáltal hasznos tevékenység volt, mivel el kellett gondolkodniuk azon, hogy mit jelent számukra a demokrácia, és általánosságban is fontos volt, hogy meghallgassák egymást, eszmét cseréljenek, konszenzust találjanak és tiszteletben tartsák egymás véleményét.

AKI MEGHATÁROZZA + GYÖKEREK ÉS ÁGAK

Összekapcsoltuk a testnevelés és a szabadidő, a szegénység és a szociális biztonság, valamint a gyűlöletbeszéd kérdéseit. Azt akartuk, hogy a mozgáson keresztül gondolkodjanak a demokrácia kérdéseiről. A gyerekeknek tetszett, és szórakoztatónak találták, mert sok témán nem gondolkodtak. Azért is találták viccesnek, mert ezek gyakran tabutémák. Úgy éreztük, hogy új területeket nyitottunk meg számukra, amelyekről beszélhetnek a csoportjukban, a családjukkal vagy a barátaikkal.

OPINIONBAROMÉTER

A gyerekeknek tetszett ez a feladat, mert a véleményük világos vizuális bemutatása volt, nem pedig a tények és a lexikális tudás elméleti előadása. Szeretik, ha mozgás vagy fizikai aktivitás is van benne, nem csak beszélgetés. A három fázist nagyon hasznosnak találták, mivel az iskolában nincs elég lehetőségük arra, hogy kifejezzék saját véleményüket. Ez a módszer segít fejleszteni az érvelési és véleménynyilvánítási képességüket jó modorúan és élesen megfogalmazva.

KI VAGYOK ÉN - IDENTITÁS MOLEKULA

Ezt a módszert mozgásgyakorlattá alakítottuk át. Megkértük őket, hogy érdeklődésüket azzal mutassák ki, hogy vagy abbahagyják a sétát, vagy elkezdenek sétálni. Voltak olyan feladatok is, ahol az identitás részeit csak mozgással és szavak nélkül kellett ábrázolniuk. A gyerekek élvezték, de ők mind fiatal emberek, és a dinamika nagyon erős. Sok akcióra van szükségük, a végén pedig reflexióra és vitára a workshoptól.

A gyakorlat nagyon szép volt, és hasznos volt az érdeklődési körük és véleményük megismerése is. Szórakoztatónak találták, mert általában nem szoktak ilyen jellegű gyakorlatokat végezni. Nagyon tetszett nekik, mert ez egy másfajta megközelítés volt, mint amihez a mindennapi tanórákon szoktak.

SZOBRÁSZAT ÉS IMPROSZÍNHÁZ

A gyerekeket 4-5 fős csoportokra kellett osztanunk. Jó volt látni, hogy a projekt során folyamatosan más-más csoportba kerültek, és senki sem panaszkodott, hogy nem akar X-szel vagy Y-val dolgozni, vagy nem akar Z mellett ülni. Kezdetben nehezen ment nekik. Egy kis türelemmel végül nagyon jól sikerült.

A TUDÁS FÁJA

Ezt a tevékenységet a gyerekek nagyon jól fogadták. Az oktatóknak több időt kellett szánniuk az eredetileg tervezettnél, mert a gyerekek nagyon motiváltak és inspiráltak voltak, és megnyíltak, hogy elmondják történeteiket.

A gyermekek reakciói

- Mindenkinek megvan a maga élettörténete, és sokat tanulhatunk egymás élettapasztalataiból.
- Úgy érzem, hogy most már jobban ismerem a barátaimat.

BÁBOK MESÉLNEK

Néha úgy tűnt, hogy a diákok jobban ki tudják fejezni magukat a bábon keresztül, néha pedig, mivel csak fiatalok voltak, a bábok túl gyerekesek voltak számukra, vagy nem akartak eljátszani bizonyos érzelmeket. A düh például nehezen ment nekik - mégis jól ki tudták mutatni, de nem akkor, amikor ők voltak a figyelem középpontjában.

Jól érezték magukat, és nehezen találtak valamit a színpadra. Szerettek játszani, de ezt nyilvánosan megmutatni egy másik szint. De megtették, és ez fontos.

Ez a tevékenység volt a legszórakoztatóbb. A gyerekeknek tetszett, az oktatóknak is tetszett, és egyben hasznos is volt. A csoportok többsége mesét dolgozott fel, csak egy csoport dolgozott filmjeleneten. A gyerekek a bábok készítését és a jelenet kidolgozását élvezték a legjobban. Sikeresen teremtettek kapcsolatot a történet és a valós élethelyzetek között. Az igazgatónak egy darabot mutattak be, majd élénk beszélgetésre került sor.

AJÁNLÁSOK/TAPASZTALATOK

- **Ténylegesen próbálja ki a gyakorlatokat, és játssza el őket.** A tapasztalatok azt mutatják, hogy azok a tanárok, akik maguk is kipróbálták a gyakorlatokat, nagyobb valószínűséggel használják azokat a gyakorlatban.
- **A saját attitűdön való munka:** A projekt azon megközelítése, hogy a módszereket nem csak elméletben mutatta be, hanem a pedagógusokkal és a színházcsinálókkal is kipróbáltatta és eljátszotta azokat, automatikusan a demokráciáról és a részvételtől alkotott saját elképzelések vizsgálatához vezetett.
- **Hagyjon elegendő időt a módszer előkészítésére és adaptálására.**
 - Hogyan állítsam össze a gyakorlatot, hogy az inkluzív legyen?
 - Hogyan igazíthatom a gyakorlatot a projektkörnyezethez?
 - Illik a gyakorlat a csoporthoz?
 - Megfelel a gyakorlat nekem, mint edzőnek? Kényelmesen vezethetem ezt a gyakorlatot?
- **Biztosítson elegendő időt a gyermekekkel és fiatalokkal való gondolkodásra.** Ez a megközelítés két szempontból is fontos. Egyrészt a fenntartható tanulási előrehaladás csak a folyamatra való reflektálással érhető el. Másrészt a közös reflexió azt mutatja a fiataloknak, hogy komolyan veszik a tapasztalataikat, és hogy a pedagógusok is tanulóként tekintenek magukra a folyamatban.
- **Az állampolgári nevelési módszerek és a művészeti módszerek kombinációja különösen fenntartható tanulási élményeket eredményez.** A többszintű megközelítés (politikai oktatás, akciókutatási szakasz, színházpedagógiai bevezetés) fontosnak bizonyult: a jó tartalmi előkészítés a színdarabok témáinak nagyon tudatos kiválasztásához vezetett, a különböző módszerek minden fiatalra ösztönöztek, hogy megszólítva érezze magát és bekapcsolódjon.

AZ IDŐVONAL

október 2020

Pályázat az Erasmus+ felhívásra

január 2021

Finanszírozási kötelezettségvállalás

március 2021

A projekt kezdete

2022. június 3.

Online Kick-off találkozó

szeptember 2021

Transznacionális találkozó Bécsben

február - május 2022

Műhelyek az iskolákban

április 21. 2022

Ravne na Koroškem-i előadás

május 26. 2022

Teljesítmény a Budapest

2022. június 15.

Teljesítmény a Belgrád

június 27. 2022

Teljesítmény a Bécs

szeptember 2022

A közvetítési módszerek, a "polis aktuell" magazin és a DVD kiadása.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Das Projekt Die Partner Nationale Projekte Lehrmethoden Download-DE Deutsch ▾

A projekt többnyelvű weboldalán további információkat talál a projektről és a partnerekről, valamint részletes jelentéseket a projekt különböző szakaszairól a résztvevő országokban. A "polis aktuell" magazin különkiadása, valamint ez a módszertani katalógus a projekt nyelvein szintén letölthető.

> www.democracyandpuppetry.eu/

Nationale Projekte

Premiere in Belgrad: „Better Field or Playing the Republic“

📅 Juni 1, 2022

👤 Little Theatre Dusko Radovic

Am Mittwoch, den 15. Juni um 20 Uhr zeigen Schülerinnen und Schüler der Grundschule „Ilija Birčanin“ im "Little Theatre Duško Radović" die Uraufführung des Stücks für Jugendliche „Better Field or Playing the Republic“ von Aleksandra Jelić nach einem Drehbuch von Bogdan Španjević. Über das Team Regisseurin und Moderatorin des Drama-

Prozesses:

[Read More](#)

WALLS.IO /c377k

Democracy & Puppetry (De...
8 weeks ago

Democracy & Puppetry (De...
8 weeks ago

Democracy & Puppetry (De...
8 weeks ago

POWERED BY WALLS.IO

A módszerek - Democracy & Puppetry

Szerkesztők:

Andreas Moritz, Patricia Hladschik

Borító: Collage von Susanne Klocker

Fotók: Judit Cziráki, Balázs Perényi, Maša Raca, fotobeležnica, Nika Hölbl Praper, Benno Kossatz, Lukas Pichelmann

Grafikai elemek: freepik

Grafika: Susanne Klocker, Paul Kossatz

Impressum:

Theater LILARUM GmbH

Göllnergasse 8

1030 Wien

T +43-1710 26 66

> lilarum@lilarum.at

> www.lilarum.at

> www.facebook.com/lilarum

Zentrum
polis
Politik Lernen
in der Schule

LILARUM

Zentrum polis –

Politik Lernen in der Schule

Helferstorferstraße 5, 1010 Wien

T +43-1/353 40 20

> service@politik-lernen.at

> www.politik-lernen.at

> twitter.com/Zentrum_polis

> www.facebook.com/zentrumpolis

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Stadt
Wien Kultur

Bundesministerium
Kunst, Kultur,
öffentlicher Dienst und Sport

Bundesministerium
Bildung, Wissenschaft
und Forschung

Disclaimer: The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.